

Kurikan kaupungin

Kestävän kehityksen ohjelma

2021 - 2030

Tiivistelmä

Visiomme on olla elinvoimaisesti kestävä kunta vuonna 2030. Ilmastostrategia 2030 ohjaa Alavuden, Kauhavan, Kuortaneen, Kurikan ja Lapuan kunnat kohti vahvaa ympäristöosaamista. Toteutamme ilmastostrategiaa ja toimimme kestävä kehityksen ohjelman mukaisesti.

Haluamme olla ympäristövastuullisia kuntia, joissa asukkaat, yritykset, luottamushenkilöt ja kuntien henkilökunta huomioivat ympäristöasiat päätöksenteossa ja toiminnassa. Kestävän kehityksen ohjelmien toimenpiteet ja energiatehokkuussopimuksen tavoitteiden saavuttaminen edistää vihreää kuntataloutta. Parannamme kuntiemme hiilitasetta ja sisällytämme ympäristökysymykset tilinpäätökseen.

Haluamme tarjota myös resurssitehokkaita kuntapalveluita. Niitä tarjoamme lisäämällä ympäristötietoisia hankintoja, digitalisointia, kiertotaloutta, terveellisiä ja turvallisia asuinympäristöjä sekä rakennusten korjaus- ja huoltotoimenpiteitä. Lisäksi tehostamme energiankäyttöä toiminnassamme. Tavoitteenamme on vähentää toiminnastamme aiheutuvia päästöjä. Kurikan kaupunki on jo aiemmin asettanut 10,5 % energiansäästötavoitteen liittymällä Kuntien Energiatehokkuussopimukseen vuosiksi 2014 – 2025. Kurikan kaupungin energiansäästön kokonaistavoite vuoteen 2025 mennessä on 3 735 MWh verraten vuoden 2015 tasoon.

Pyrimme olemaan askeleen edellä varautumalla ja sopeutumalla ilmastomuutokseen. Otamme ilmastomuutoksen huomioon erityisesti maankäytön suunnittelussa ja ennakoimalla tilojen tarvetta.

Kestävän kehityksen ohjelma sisältää sekä ekologisen kestävyuden toimintamalleja että sosiaalisen kestävyuden varmistamisen toimia. Hyvinvointi kytkeytyy kaikkeen päätöksentekoon ja antaa asukkaille tilaa ja mahdollisuuksia tehdä valintoja. Kunnalla on merkittävä rooli hyvinvoinnin lisäämisessä, koko kunnan asukkaiden osallisuuden lisäämisessä ja terveyden parantamisessa huomioimalla kaikki ryhmät. Saavutettavuus ja yhdenvertaisuus tulee huomioida päätöksenteossa kaikilla tasoilla.

Alavuden, Hauhavan, Kuortaneen, Kurikan ja Lapuan ILMASTOSTRATEGIA 2030

VISIO

Elinvoimaisesti
kestävä kunta

Ympäristö-
vastuullinen
kunta

www.kestavatkunnat.fi

Resurssi-
tehokkaat
kunta-
palvelut

Sisällysluettelo

ILMASTOTYÖ KURIKAN KAUPUNGISSA.....	4
A. YMPÄRISTÖVASTUULLINEN KUNTA.....	5
TAVOITE 1. HUOMIOIMME YMPÄRISTÖASIAT PÄÄTÖKSENTEOSSA JA TOIMISSA.....	5
TAVOITE 2. PARANNAMME HIILITASETTA JA HUOMIOIMME YMPÄRISTÖASIAT TILINPÄÄTÖKSESSÄ.....	6
B. RESURSSITEHOKKAAT KUNTAPALVELUT.....	7
TAVOITE 1. LISÄÄMME YMPÄRISTÖTIETOISIA HANKINTOJA.....	7
TAVOITE 2. LISÄÄMME TOIMINNAN DIGITALISOINTIA.....	9
TAVOITE 3. LISÄÄMME KIERTOTALOUTTA JA VÄHENNÄMME JÄTTEEN MÄÄRÄÄ.....	10
TAVOITE 4. TEHOSTAMME ENERGIANKÄYTTÖÄ JA LISÄÄMME RAKENNUSTEN KORJAUS- JA HUOLTOTOIMENPITEITÄ.....	13
TAVOITE 5. LISÄÄMME TERVEELLISIÄ JA TURVALLISIA ASUIN- JA ELINYMPÄRISTÖJÄ.....	15
TAVOITE 6. VÄHENNÄMME KULJETUKSISTA JA LIIKKUMISESTA AIHEUTUVIA PÄÄSTÖJÄ.....	16
TAVOITE 7. VARAUDUMME JA SOPEUDUMME ILMASTONMUUTOKSEEN.....	17
KESTÄVÄN KEHITYKSEN SAAVUTUSTEN SEURAAMINEN.....	19
KESTÄVÄN KEHITYKSEN VUOSIRAPORTOINTI.....	19

Laatija: Kurikan kaupungin energiansäästötiimi / Kestävät -ilmastoyhteistyö.

Ilmastotyö Kurikan kaupungissa

Kurikan kaupungissa on aloitettu ilmastotyön tekeminen vuonna 2009. Kaupunki on tehnyt alusta alkaen ilmastotyötä yhdessä alueen muiden kuntien kanssa. Kurikan kaupungin ilmastotyöllä vähennetään päästöjä ja energiankulutusta, kehitetään uusia toimintatapoja, parannetaan tuottavuutta ja vahvistetaan kaupungin taloudellista toimintaympäristöä. Alueen kuntien ilmastostrategiatyössä esiin tulleet seudulliset tavoitteet sekä Kurikan kaupungin omat kestävän kehityksen tavoitteet ovat saavutettavissa yhteistyön ja tässä ohjelmassa esiintuotujen toimenpiteiden avulla.

Kurikan kaupunki seuraa kunnan päästökehitystä. Ensimmäisen kerran selvitimme kasvihuonekaasupäästöt vuodelta 2009. Tämän jälkeen päästöjä on seurattu esim. CO₂-raportin avulla. Nyt vuosittainen hiilidioksidipäästöjen seuranta on kaikkien kuntien saatavilla [SYKE - kuntien ja alueiden khk-päästöt \(hiilineutraalisuomi.fi\)](https://www.syke.fi/fi/hiilineutraalisuomi).

Ilmastotyössä on keskeisintä kohdistaa voimavarat vaikuttavimpiin tekoihin sekä toimia yhteistyössä hallintokuntien kesken. Päästö- ja kustannusvähennysten myötä on mahdollista saavuttaa merkittävää kilpailukyvyä ja elinvoiman kehittymistä.

Kurikan kaupunki asettaa tämän kestävän kehityksen ohjelman hyväksymisen myötä itselleen tavoitteen, että kestävän kehityksen asiat huomioidaan jokaisen hallintokunnan strategialinjauksissa ja päivittäisessä kuntatyöskentelyssä.

Kurikan kaupungin visiona on olla elinvoimaisesti kestävä kunta vuonna 2030.

A. Ympäristövastuullinen kunta

Kurikan kaupunki on ympäristövastuullinen kunta, joka huolehtii asukkaiden, yritysten, luottamushenkilöiden ja henkilökunnan ympäristöosaamisesta ja ympäristöasioiden huomioon ottamisesta toiminnassa ja päätöksenteossa. Lisäksi Kurikan kaupunki toteuttaa kestävän kehityksen ohjelmaa ja toteuttaa energiatehokkuustoimenpiteitä.

Tavoite 1. Huomioimme ympäristöasiat päätöksenteossa ja toimissa

Kurikan kaupunki pyrkii edistämään ympäristöystävällisiä valintoja hankinnoissaan ja suosimaan lähellä tuotettuja tuotteita, käyttämään uusiutuvaa energiaa ja pyrkii hiilineutraaliksi kaupungiksi lähitulevaisuudessa.

Tavoite	Toimenpide	Mittari	Vastuutaho
Olemme vahvoja ympäristöosaajia	Koulutamme henkilöstöämme ympäristövastuullisiksi toimijoiksi (esim. kierrätys-, purku- ja hankintakoulutukset)	Koulutuspäivien seuranta	Sivistys, Tekniikka, Keskushallinto Elinvoima
	Sisällytämme henkilöstön perehdytyskansioihin ohjeita energiatehokkuuden, kierrätyksen ja kestävän kehityksen teemoista		Sivistys, Tekniikka, Keskushallinto, Elinvoima
	Seuraamme kaupungin ympäristövastuullisuutta		Koordinaatioryhmä
	Lisäämme ja tiedotamme ympäristövastuullisesta toiminnastamme verkkosivujen ja muun viestinnän kautta	Kaupungin omat verkkosivut www.kestavatkunnat.fi Tiedotteet kestävyyttä tukevista toimenpiteistä	Viestintä
	Seuraamme kaupungin kestävän kehityksen toimia ja tiedotamme kehityksestä luottamushenkilöille ja kaupunkilaisille		Kestävät - ilmastoyhteistyö Viestintä
	Tuemme yhteistyötahojen ympäristöosaamista ja ympäristöasioiden edistämistä	Koulutusten ja koulutukseen osallistuvien henkilöiden lukumäärä Kuntien omistamien tai osaomisteisten yhtiöiden energiatehokkuussopimukset ja toimenpiteet	Tekniikka, Elinvoima

Verkostoidumme ja kehitämme kuntien lähimatkailupalveluja	Luomme kuntien yhteisen lähimatkailuportaalin Kurikka on mukana Visit Lakeudessa www.visitlakeus.fi		Elinvoima, Keskushallinto, Visit Lakeus, Kurikka Travel, Visit Suupohja
	Kehitämme ylikunnallisia liikunta- ja retkeilyreittejä	Visitpohjanmaa - palvelusta löytyvät reitit	Liikuntatoimi
Ympäristökasvatus on osa koulutyötä ja varhaiskasvatusta	Toteutamme kestävän kehityksen toimintaa maakunnallisen opetussuunnitelman ja oman ohjelman mukaisesti	Toteutunut kaikissa yksiköissä	Varhaiskasvatuksen yksiköt ja koulut
	Ohjaamme kierrätykseen ja ympäristövastuulliseen toimintaan koulutyössä	Oppituntien toteutuminen vuositasolla, seuranta	Varhaiskasvatuksen yksiköt ja koulut

Tavoite 2. Parannamme hiilitasetta ja huomioimme ympäristöasiat tilinpäätöksessä

Olemme liittyneet kuntien energiatehokkuussopimukseen kaudelle 2014-2025 asettaen 10,5 % säästö tavoitteen vrt. vuoden 2015 kulutukseen. Vuodesta 2020 lähtien säästämme 2 624 MWh energiaa vuodessa.

Tavoite	Toimenpide	Mittari	Vastuutaho
Otamme ympäristöasiat huomioon kuntataloudessa	Huomioimme ympäristöasiat toimintasuunnitelman laadinnassa soveltuvin osin	Toimintasuunnitelmassa on arvioitu toiminnan ympäristövaikutukset	Sivistys, Tekniikka, Keskushallinto, Elinvoima
	Raportoimme ympäristöasiat tilinpäätöksessä	Tilinpäätöksessä on huomioitu toiminnan ympäristövaikutukset	Sivistys, Tekniikka, Keskushallinto, Elinvoima
Toteutamme energiatehokkuussopimuksen mukaisia tavoitteita	Seuraamme energiankulutusta ja sen kehittymistä	Vuosiraportti	Tekniikka, Kestävät - ilmastoyhteistyö
	Raportoimme energiankulutuksemme ja energiatehokkuustoimemme vuosittain Motivalle		Kestävät - ilmastoyhteistyö
	Teemme tavoitteellisia investointeja	Seuraamme toteuttamiemme	Tekniikka, seuranta

	energiankulutuksen vähentämiseksi ja uusiutuvien energialähteiden lisäämiseksi	toimenpiteiden energiansäästöä	Kestävät-ilmastoyhteistyö
	Lisäämme uusiutuvan energian käyttöä toiminnassamme	-Vihreän sähkön osuus -Uusiutuvan energian käyttö lämmityksessä	Tekniikka
	Kannustamme omistamiemme yhtiöiden liittymistä alansa Energiatehokkuussopimukseen	Liittyneet kpl	Keskushallinto
	Toteutamme ja seuraamme kestävän kehityksen ohjelman mukaisia toimenpiteitä	Vuosittainen arvio ohjelman toteuttamisesta	Sivistys, Tekniikka, Keskushallinto, Elinvoima
Vähennämme toiminnasta aiheutuvia päästöjä ilmastostrategian ja kestävän kehityksen ohjelman mukaisesti	Seuraamme kuntamme päästökehitystä	paastot.hiilineutraalisuomi.fi	Kestävät-ilmastoyhteistyö

B. Resurssitehokkaat kuntapalvelut

Tavoite 1. Lisäämme ympäristötietoisia hankintoja

Julkisella sektorilla on sekä mahdollisuus että velvollisuus käyttää ostovoimaansa viisaasti tekemällä kestäviä ja vaikuttavia hankintoja. Myös kansallinen hankintalaki (1397/2016) kannustaa ja mahdollistaa ympäristö- ja sosiaalisten näkökohtien huomioon ottamisen tehtäessä julkisi a hankintoja. Hankinnassa voidaan soveltaa valintaperusteita tai ehtoja, jotka takaavat esimerkiksi ympäristön kannalta kestävämmät valinnat, edistävät kiertotaloutta, helpottavat heikossa työmarkkina-asemassa olevien työllistymistä tai tukevat ihmisoikeuksien toteutumista. Kurikan kaupungilla on käytössään hankintaohje sekä toimia, jotka lisäävät paikallisuusastetta hankinnoissa.

Tavoite	Toimenpide	Mittari	Vastuutaho
Lisäämme ympäristöystävällisiä ja energiatehokkaita hankintoja	Hankintojen seurantajärjestelmän/ Google forms -lomakkeen teko ja käyttöönotto koko kaupungin hankintojen ympäristövastuun seuraamiseksi	Käyttö % seuranta, tavoite 100 % käytössä v. 2025, Vuosiraportointi kaupunginhallitukselle ja huomio tilinpäätöksessä	Hankintoja tekevät yksiköt, Kestävät -ilmastoyhteistyö

	Seuraamme hankintojemme ympäristövastuullisuutta	Google forms lomakkeen täyttö jokaisen hankinnan osalta	Hankintoja tekevät yksiköt
	Lisäämme laatutekijöitä hankintoihin (esim. vasteaika, energiatehokkuus, käyttökustannukset, vuosikulutus, takuuajat, huollon saavutettavuus, materiaalivalinnat.)	Laatuperusteiset hankinnat, kpl/vuosi	Hankintoja tekevät yksiköt
	Kuulemme eri toimialoja rakentamisen suunnittelussa (materiaalivalintojen puhdistettavuus jne.)		Tekniikka
	Arvioimme tarjouspyynnöissä, voidaanko hankinnassa edellyttää kestävän kehityksen mukaisia edellytyksiä	Laatuperusteiset hankinnat	Hankintoja tekevät yksiköt
	Teemme elintarvikehankinnat pääosin hankintarenkaan kautta, jolta toivomme kestävän kehityksen mukaisia hankintoja.		Puhtaus- ja ruokapalvelut
Lisäämme hankintojen paikallisuusastetta	Hankintakalenterin käytön seuranta	% hankintojen määrästä merkitty kalenteriin	Hankintoja tekevät yksiköt
	Seuraamme hankintojemme tarjoajien kotimaisuus/paikallisuusastetta	Google Forms kysely	Hankintoja tekevät yksiköt
	Tiedotamme paikallisia toimijoita tulossa olevista hankinnoista	Vuosittainen hankintafoorumi	Sivistys, Tekniikka, Keskushallinto Elinvoima
	Kehitämme hankintojamme siten, että myös paikalliset toimijat voivat osallistua niihin	Hankintojen paikallisuusaste	Hankintoja tekevät yksiköt
Huomioimme materiaalitehokkuuden hankinnoissa	Arvioimme huolto-, kierrätys- ja uusiokäyttömahdollisuudet mahdollisuuksien mukaan		Sivistys, Tekniikka, Keskushallinto Elinvoima
	Lisäämme innovatiivisten hankintojen määrää	Google Forms kysely	Sivistys, Tekniikka,

	(reunaehtojen määrittely tarjouspyynnössä, markkina tarjoaa ratkaisun)		Keskushallinto Elinvoima
Elinkaarikustannusten huomioiminen hankinnoissa	Otamme huomioon elinkaarikustannukset suunnittelussa ja investoinneissa	Toimiva hallintokuntien välinen yhteistyöryhmä suunnittelun apuna	Sivistys, Tekniikka, Keskushallinto Elinvoima

Tavoite 2. Lisäämme toiminnan digitalisointia

Vuonna 2021 Kurikan kaupungilla on käytössä eAsiointi, jonka kautta voi hoitaa mm. varhaiskasvatuksen hoitopaikkavaraukset.

Tavoite	Toimenpide	Mittari	Vastuutaho
Kehitämme sähköisiä asiointipalveluja	Sähköinen asiointi mahdollinen kaikilla osastoilla	Sähköisten asiointipalveluiden kattavuuden seuranta	Sivistys, Tekniikka, Keskushallinto Elinvoima
Edistämme etätöitä ja etäkokousten järjestämistä	Kannustamme etätöiden tekemiseen ja etäkokousten järjestämiseen	Etätyöpäivien määrän seuranta	Sivistys, Tekniikka, Keskushallinto Elinvoima
	Huomioimme tietokoneiden ja IT-järjestelmien etäkäytettävyyden	100 % etäkäytettävyys	Tietohallinto
Siirrymme asteittain paperittomaan toimistoon	Toimitamme kunnan sisäisten kokousten kokousmateriaalin sähköisesti		Sivistys, Tekniikka, Keskushallinto Elinvoima
	Hankimme yhteistulostimia / hyödynnämme turvatulostusratkaisun tarjoamat mahdollisuudet	Käyttöasteen seuranta % / koneet	Tietohallinto
	Turvatulostuksen seurannan avulla mahdollistuu laitekannan oikeasuhteisuus tarpeeseen nähden	Turvatulostuksen seuranta	Tietohallinto
	Käytämme älypuhelimilla ja muilla sähköisillä laitteilla toimivia palveluita ja sovelluksia	Sovellusten käyttö	Sivistys, Tekniikka, Keskushallinto Elinvoima
	Vältämme tulostamista	%	Sivistys, Tekniikka,

			Keskushallinto Elinvoima
	Otamme käyttöön sähköisen allekirjoituksen	Kaikissa, joissa tarkoituksenmukaista	Allekirjoituksen omaavat
	Lähetämme päätökset sähköisesti	Aina kun se on mahdollista	Kaupungin elimet ja viranhaltijat
	Otamme käyttöön sähköisen arkiston, kuten esim. M-Files	Otetaan uusissa asteittain käyttöön	Kaupungin elimet ja viranhaltijat
	Lisäämme sähköisten opetusmateriaalien käyttöä tulostamisen vähentämiseksi	Koulujen paperinkulutuksen vuosiseuranta, turvatulostus	Koulut
	Seuraamme vuosittaista paperinkulutusta	Turvatulostuksen seuranta	Sivistys, Tekniikka, Keskushallinto Elinvoima
	Hyödynnämme sähköistä palaverikäytäntöä myös korona-ajan jälkeen		Sivistys, Tekniikka, Keskushallinto Elinvoima

Tavoite 3. Lisäämme kiertotaloutta ja vähennämme jätteen määrää

Vähennämme jätteen syntymistä. Syntyvän jätteen pyrimme uusiokäyttämään, kierrättämään tai hyödyntämään aineena tai energiana. Kurikan kaupungin toiminnoissa noudatetaan jätelain (646/2011) määriteltyä etusijajärjestystä, joka ohjaa Suomessa kaikkea toimintaa. Etusijajärjestyksen mukaan tulee ensisijaisesti vähentää jätteen syntymistä. Jos jätettä syntyy, tulee se uudelleen käyttää, kierrättää tai hyödyntää aineena tai energiana.

Tavoite v. 2025	Toimenpide	Mittari	Vastuutaho
Tarvikkeiden kiertotalous	Hyödynnämme olemassa olevat hyödykkeet ensisijaisesti Kierrätämme ja lajittelemme jätteet puhtaus- ja ruokapalveluissa	Jatkuvaa toimintaa	Puhtaus- ja ruokapalvelut
Ruokahävikin vähentäminen	Hyödynnämme erävalmistusta	Seuraamme ruokailijoiden ja jääneen ruoan määrää ja ruokamenekkiä/ruokali	Puhtaus- ja ruokapalvelut

		staviikko	
Hävikin hallinta johtaa laajempaan vastuullisuusmalliin	Talousvastuu Ravitsemusvastuu Sosiaalinen vastuu Maistuvuusvastuu Turvallisuusvastuu Ympäristövastuu	Vuosiseuranta Asiakaskysely Oivahymykriteerit	Puhtaus- ja ruokapalvelut
	Osallistumme erilaisiin ruokahävikin vähentämiseen tähtääviin hankkeisiin	Hankkeiden tulosten seuranta	Puhtaus- ja ruokapalvelut
	Ruokahävikin määrän seuranta edellisen ruokalistaviikon pohjalta	Jatkuva seuranta	Puhtaus- ja ruokapalvelut
	Noudatamme optimoitua reseptiikkaa annoskokoja laskemalla	Jatkuva seuranta ja kirjaaminen, hävikin määrän seuranta vuositasolla	Puhtaus- ja ruokapalvelut
	Sisäinen laskutus ennalta ilmoitetut poissaolot huomioiden vähentää ruokahävikkiä		Puhtaus- ja ruokapalvelut
	Resque club käytössä vuodesta 2020, pilotoimme muitakin kierrätystapoja ylijäämäruoalle	Käyttöaste	Puhtaus- ja ruokapalvelut
	Kurikan kaupunki järjestää hävikkikampanjoita koululaisille	Hävikin mittaus	Puhtaus- ja ruokapalvelut, Sivistys
Tehostamme materiaalien ja tuotteiden kierrätystä ja uudelleenkäyttöä sekä jätteiden lajittelua ja hyödyntämistä	Perustamme maa-ainespänkkeja kuntakeskusten yhteyteen Uusiokäytämme asfaltin, betonin, tiilen jne.	Maa-ainespankki perustettu ja tieto toiminnan toteutumisesta vuositasolla Hyödynnettyjen jätteiden määrä/ Kohdemäärän seuranta Google forms lomakkeella tai MARA-ilmoitusten avulla	Kunnallistekniikka
	Uusiokäytämme hiekoitushiekat	%	Kunnallistekniikka

	Rakennettavilla alueilla ylijäämämassat hyödynnetään osin paikan päällä maisemarakentamiseen.	Ylijäämämassojen seuranta	Kunnallistekniikka
	Perustamme kunnan sisäiseen käyttöön materiaalien virtuaalisen kierrätystorin		Sivistys, Tekniikka, Keskushallinto, Elinvoima
	Hyödynnämme varhaiskasvatuksessa ja kouluilla askartelussa puhtaita jätteitä askartelumateriaalina	Toteutunut/ ei ole toteutunut	Sivistys ja varhaiskasvatus
	Hyödynnämme toiminnassamme verkkokauppapaikkoja mm. materiaalien kierrättämiseksi	Kiertonet jatkuvassa käytössä	Hallinto ja Tekninen toimi
	Kehitämme uusien asuntoalueiden kierrätyspisteitä aluevarauksia tekemällä	Kunnassa sijaitsevien yhteispisteiden määrä	Ympäristötoimi
	Selvitämme tarpeet ja lisäämme toimipisteidemme lajittelumahdollisuuksia sisä- ja ulkotiloissa	Kierrätysmahdollisuudet 100 % vuoteen 2030 mennessä Muovipakkausten, metallin ja lasin	Tekninen osasto
	Haketamme puiden ja pensasten leikkuusta sekä puistometsistä syntyvät hakkuutähteet omaan ja muuhun jatkokäyttöön.		Kunnallistekniikka
	Pyörällisten lajitteluastioiden hankkiminen jätemäärän vähentämiseksi ja kierrätyksen lisäämiseksi	Kierrätyksen lisääntyminen	Sivistys, Tekniikka, Keskushallinto
Jättemäärän vähentäminen	Emme käytä kertakäyttötuotteita normaalitilanteessa -Siivousvälineissä, paitsi eritejäte -Kahvituksissa käytössä kestoastiat ja mm. kampuksen kahvilassa kestromukit kertakäyttötuotteiden vähentämiseksi	Jatkuvaa toimintaa	Puhtaus- ja ruokapalvelut

	Tietokoneiden tulostusasetukset asetetaan lähtökohtaisesti mustavalkoisiksi ja kaksipuoleisiksi	Paperinkulutuksen vuosiseuranta	Tietohallinto
--	---	---------------------------------	---------------

Tavoite 4. Tehostamme energiankäyttöä ja lisäämme rakennusten korjaus- ja huoltotoimenpiteitä

Kurikan kaupunki on solminut Energiatehokkuussopimuksen vuosille 2014 – 2025 asettaen 10,5 %:n energiansäästö tavoitteen. Energiensäästö tavoite on 3 735 MWh verraten vuoden 2015 tasoon. Vuonna 2020 tavoitteesta saavutettu 71 %.

Tavoite	Toimenpide	Mittari	Vastuutaho
Jatkuvan seurannan järjestäminen	Seuraamme energiankulutustamme sähköisen huoltokirjan avulla	Seuranta kuukausien välillä ja vastaavatyypisiin kiinteistöihin vertaus, jatkuvaa	Tilapalvelut
	Perustamme kaupunkiin keskitetyn valvomon vuoteen 2025 mennessä budjetin sallimissa rajoissa prosessien tasalaatuisuuden varmistamiseksi ja kiinteistöhoitajien tueksi reaaliajassa		Tilapalvelut
Tehostamme tilankäyttöä	Lisäämme tilojemme monikäyttöisyyttä ja huomioimme muunneltavuuden rakentamisessa	Kartoitetaan iltakäyttö	Tilapalvelut
	Seuraamme ja tehostamme tilojen käyttöastetta	Iltakäytön seuranta	Tilapalvelut
	Vuokraamme, myymme tai puramme käyttämättömät rakennukset	Kulutuksen seuranta	Tilapalvelut
Elinkaarikustannusten huomioimisen tehostaminen/ Parannamme energiatehokkuutta kiinteistöjen hoidossa ja kunnossapidossa sekä vesihuollossa ja kunnallistekniikassa. Otamme energiatehokkuuden	Luovumme öljylämmityksestä	100 % vuoteen 2025 mennessä	Tilapalvelut

huomioon korjausinvestoinneissa			
	Vähennämme valaistuksen energiankulutusta vaihtamalla led valaistukseen	Katuvalaistuksen kulutuksen seuranta joka toinen vuosi	Tekninen osasto/tilapalvelut ja kunnallistekniikka
	Tehostamme hukkalämmön talteenottoa	Kulutuksen seuranta, Kets-raportointi	Tilapalvelut
	Panostamme eri toimijoiden väliseen yhteistyön lisäämiseen rakentamisessa ja suunnitelmissa	Sidosryhmät mukaan uudiskohteiden suunnittelussa	Tilapalvelut
Lisäämme uusiutuvan energian käyttöä ja tuotantoa	Hyödynnämme aurinkoenergiaa kiinteistöissämme	Investointeja talousarvion mukaisesti vuosittain Kulutuksen seuranta	Tilapalvelut
	Hyödynnämme lämpöpumpputekniikkaa lämmityksessä ja viilennyksessä	Kulutuksen seuranta	Tilapalvelut
	Lisäämme kaukolämpöyhtiön kanssa tehtävää yhteistyötä tuotantosuunnittelun helpottamiseksi	Keskustelu linjojen peruskorjausten yhteydessä	Tilapalvelut
Vähennämme veden ja energiankulutusta	Tarjottimeton ruokailu on toimintamalli jatkossa	Jatkovaa toimintaa, % seuranta	Puhtaus- ja ruokapalvelut
	Käytämme laitteita energiatehokkaasti esimerkiksi työvaihesuunnittelun, laitesuunnittelun ja aikataulutuksen tehostamisella	Energiatehokkuusohjeet joka yksikköön	Tilapalvelut, puhtaus- ja ruokapalvelut
	Esivalmisteltu siivous -Nihkeäpyyhintä, ei vettä -Aktiivivesisiivous (puhdistus aktiivisen hapen avulla, pesuaine jää pois)	Koulutus, perehdytys	Puhtaus- ja ruokapalvelut
	Käytämme annostelupumppuja pesuaineiden annostelussa pesuaineiden, veden ja energiankäytön vähentämiseksi	Koulutus, perehdytys Kulutuksen jatkuva seuranta	Puhtaus- ja ruokapalvelut

	Otamme käyttöön energiatehokkaita ratkaisuja katu- ja piha-alueiden valaistuksessa, kuten led tekniikka ja älyratkaisut	Toimenpiteiden vuosiseuranta	Kunnallistekniikka
	Hankimme mahdollisuuksien mukaan työkoneet akkukäyttöisinä	Työkoneiden energiankulutuksen vuosiseuranta	Kunnallistekniikka

Tavoite 5. Lisäämme terveellisiä ja turvallisia asuin- ja elinympäristöjä

Tavoite	Toimenpide	Mittari	Vastuutaho
Edistämme terveellistä sisäilmaa rakennustekniikan ja materiaalivalintojen avulla omissa kohteissamme	Määritellään materiaalivalinnat ja rakenneratkaisut suunnittelijan kanssa ennen kilpailutusta	Jatkuva seuranta	Tilapalvelut
Lisäämme ympäristöystävällistä ja energiatehokasta rakentamista	Hankinnoissa lisäämme kriteerejä ympäristöystävällisempään suuntaan	Kehityksen seuranta	Tilapalvelut
Otamme ilmastovaikutukset huomioon kaavoituksessa	Optimoimme jätehuoltomme -erilliskeräys, keräysvälineet	Tyhjennysväli Arvioidaan suunnitteluvaiheessa	Tilapalvelut
	Lisäämme jätehuollon korttelimaista keräystä asemakaavoituksen avulla	Keräyspitemäärä	Ympäristötoimi
	Mahdollistamme uusiutuvan energian käyttöä asemakaavoituksen avulla -maalämpö -aurinkoenergia	Uusiutuvan energian käyttö kiinteistöissä energianlähteenä	Ympäristötoimi
	Edellytämme asemakaavassa puuston säilyttämistä tontilla metsäisillä alueilla mahdollisuuksien mukaan. Kun kunnallistekniikka ja tiealueet ovat vahvistuneet asemakaavassa, poistetaan puusto vain näiltä osin.	Rakennuslupamenettelyssä varmistetaan, että vain tarvittava määrä puita poistetaan tonteilta	Tekninen osasto/ Ympäristötoimi ja rakennusvalvonta

Mahdollistamme turvallisen lähiliikkumisen osana kaavoitusta	Kehitämme ja lisäämme kävely- ja pyöräilyreittejä katualuevarauksin	Toteutetut investoinnit Kävely- ja pyöräilyreittien pituus	Ympäristötoimi
	Huomioimme liikenneturvallisuuden Kurikan kaupungin liikenneturvallisuussuunnitelman- ja toimenpideohjelman mukaisesti Kurikan liikenneturvallisuussuunnitelma (ely-keskus.fi)	Toimenpideohjelman mukaan	Kunnallistekniikka
Kävelyn ja pyöräilyn edistämishjelman toteuttaminen	Toteutamme kävelyn ja pyöräilyn edistämishjelmassa määriteltyjä toimia Kävelyn ja pyöräilyn edistämishjelma (traficom.fi)	Tavoitteet saavutetaan vuoteen 2030 mennessä. Toiminnan seuranta liikenneturvallisuusryhmässä, joka raportoi edistymisestä koordinaatioryhmälle. Kävelyn ja pyöräilyn edistämistyön tilanteesta raportoidaan lisäksi muille viranhaltijoille ja päätöksentekijöille säännöllisesti	Tekninen osasto ja liikuntatoimi, liikenneturvallisuusryhmä
Kehitämme lähivirkistysalueita ja sekä ylläpidämme lasten ja nuorten retkeilykasvatusta	Teemme yhteistyötä yhdistysten ja seurojen kanssa erilaisten reitistöjen kehittämiseksi	Verkkosivuilta löytyvät reitit	Liikuntatoimi
	Suunnittelemme ja toteutamme perhereittejä esim. pelillistämisen ja digitaalisten polkujen kautta	Verkkosivuilta löytyvät reitit	Liikuntatoimi

Tavoite 6. Vähennämme kuljetuksista ja liikkumisesta aiheutuvia päästöjä

Kurikan kaupungin kävelyn ja pyöräilyn edistämishjelma valmistui keväällä 2021. Se sisältää tavoitteita ja toimenpiteitä kävellen ja pyöräillen liikkumisen lisäämiseksi. Tämän lisäksi kaupunki edistää vähähiilisempää liikkumista erityisesti toimintojen optimoimisen ja järjestyttämisen keinoin.

Tavoite	Toimenpide	Mittari	Vastuutaho
---------	------------	---------	------------

Edistämme kestäviä liikenneyhteyksiä ja älykkäitä liikenne ratkaisuja	Aluevaraukset ja tiesuunnitelmat Puistovaraukset Katuväylien leveys		Kunnallistekniikka, Ympäristötoimi Keskushallinto, Elinvoima
Uusiutuvan energian käyttömahdollisuuksien lisääminen	Lisäämme sähköautojen latauspaikkoja Kartoitamme kyselyllä sähköpaikkojen tarvetta ja huomioimme peruskorjauksessa	Sähköpaikkojen lukumäärä	Tilapalvelut
Optimoimme kunnan omat kuljetukset ja palvelukuljetukset	Seuraamme jatkossa ajosuoritettamme	km/a, polttoaineen kulutus gps-paikantimet käytössä	Sivistys, Tekniikka, Keskushallinto
	Optimoimme koulukuljetusten tarvetta tasaamalla koulujen alkamis- ja päättymisaikoja	Jatkuvaa	Sivistys
	Huomioimme ja hyödynnämme lähiympäristön kohteet opetuksessa	Jatkuvaa	Sivistys
	Etsimme mahdollisuuksia harrastustoiminnan yhdistämisestä kouluihin Harrastamisen Suomi -hankkeen mukaisesti kuljetusten vähentämiseksi	Osallistujamäärät Kerhojen määrä Yhteistyötahot	Sivistys ja liikunta- ja vapaa-aikatoimi
Kaupunkilaisten liikunnan lisääminen vaihtoehtona autoilulle	Järjestämme yhdessä alueen yritysten kanssa kampanjoita pyöräilyn lisäämiseksi kaupungissa	Kampanjoiden määrä	Liikuntatoimi
	Osallistumme valtakunnallisiin kampanjoihin, jossa seuraamme esim. kuntalaisten pyöräilykilometrejä vapaaehtoisen osallistumisen kautta	Ilmoitetut kilometrit	Liikuntatoimi

Tavoite 7. Varaudumme ja sopeudumme ilmastonmuutokseen

Kurikan kaupunki on mukana Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen ylläpitämässä tulvasuojelutyöryhmässä yhdessä muiden alueen kuntien, pelastuslaitosten ja muiden viranomaisten kanssa. Kurikka on myös jäsenenä Pohjanmaan Vesi ja ympäristö ry:ssä sekä Kyrönjokirahastossa, joiden kautta käynnistetään ja avustetaan myös tulvasuojeluhankkeita.

Tavoite	Toimenpide	Mittari	Vastuutaho
---------	------------	---------	------------

Kartoitamme hulevesitulviin liittyvät riskit ja varaudumme hulevesitulviin	Ohjaamme kaavoituksen avulla kiinteistöjen hulevesien hidastamiseen tai imeyttämiseen omalla tontilla	Seurataan alueen rakentuessa	Ympäristö- imi/ rakennusval- vonta
Tulvahallintasuunnitelma Otamme huomioon kunnan toiminnassa tulvasuojelun ja sää- ääri-ilmiöt	Otamme huomioon tulva-herkät alueet kaavoituksessa ja MRL:n mukaisessa päätöksenteossa	Lupapäätöksissä ja alueiden rakentuessa	Ympäristö- imi/ rakennusval- vonta
	Selvitämme tulvariskialueilla sijaitsevien erityiskohteiden ja muiden rakennusten paikallissuojaamista kiinteillä tai tilapäisillä suojuuksilla		Kunnallistek- niikka, Tilapalvelut, Elinvoima
	Ylläpidämme kaupungin yleistä ja toimialakohtaisia valmiussuunnitelmia ja varautumistoimia	Jatkuva päivittäminen	Johtoryhmä
	Kehitämme ja pidämme yllä yhteistyötä viranomaisten, järjestöjen ja vapaaehtoistoiminnan kanssa	Jatkuva päivittäminen	Johtoryhmä
Luonnon monimuotoisuuden vaaliminen ja lisääminen viherrakentamisessa	Osan puistoalueista hoidetaan niittyinä		Kunnallistek- niikka
	Osoitamme tarvittaessa kiinnostuneille toimijoille mahdollisia laidunnusalueita	Määrä	Kunnallistek- niikka
	Valitsemme istutettavat kasvit niin, että ne menestyvät IV- vyöhykkeellä.		Kunnallistek- niikka
	Budjetoimme joka vuosi vieraslajien torjuntaan	Talkoiden määrä Somenäkyvyys	Kunnallistek- niikka, viestintä
Kaupungin omistamien metsien hiilinielujen lisääminen Edistämme kestävä metsätaloutta	Pidämme metsänhoitosuunnitelmat ajan tasalla	Metsävaratiedot	Ympäristö- imi
	Lisäämme jatkuvan kasvattamisen periaatetta kaupungin metsänhoidossa, kun se on kannattavaa		Ympäristö- imi

	Seuraamme metsien hiilitasetta sopivan laskentatavan löytyessä		Kestävät-ilmastoyhteistyö
Edistämme kestävää maataloutta	Edistämme erilaisten hankkeiden, tutkimustiedon ja teknologioiden implementoinnin avulla kestävä maataloutta Kurikan kaupungissa.	Hankkeiden määrä	Maaseutupalvelut

Kestävän kehityksen saavutusten seuraaminen

Kurikan kaupungin energiansäästötiimi laatii tämän kestävä kehityksen ohjelman vuosille 2021 – 2030 ja sopii sen toteutuksesta ja seurannasta. Tavoitteena on, että kaikki siinä mainitut tavoitteet otetaan kaupungin käytänteiksi. Kun asioissa on edistytty, myös uusia toimenpiteitä kehitetään kaupungin kestävä kehityksen toiminnan edistämiseksi. Ohjelmaa tarkastellaan vähintään vuositasolla.

Kestävän kehityksen vuosiraportointi

Alueen kuntien yhteisessä Kestävät -ilmastoyhteistyössä tehdään vuosittain raportointia kaupungissa tehdyistä toimenpiteistä yhteistyössä kunnan henkilöstön kanssa energiatehokkuussopimuksen raportointia varten.

Edellä olevissa taulukoissa olevia asioita seurataan jatkossa vuodesta 2022 alkaen. Koordinaatioryhmä käy vuosittain läpi toimenpiteiden toteutumisen ja pohtii keinoja seurannan tehostamiseksi yhteistyössä Kestävät -ilmastoyhteistyön kanssa. Seurannan tuloksista tiedotetaan luottamushenkilöitä vuosittain. Kestävät -ilmastoyhteistyö laatii vuosittain raportin Kuntien energiatehokkuussopimukseen liittyvien kaupungin energiatehokkuustoimien vaikuttavuudesta.